

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla XIV. Cùm quis in ius succedit alterius, iustam ignorantiaë causam
censetur habere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

I V. Obj. 1. In imperio legibus subiecto plures vivunt imperiti juris, quam periti, cum impossibile sit aliter occupatis tot millia legum addiscere, & nosse. Quod si ideo puniendi sunt, injuriam patientur.

R. In illis, quorum res ad tribunal agitur, juris notitia præsumitur, non quod revera sit, sed quia esse debet saltem in illis, per quos agunt. Propterea unicuique Advocatus permittitur, cujus operâ, utatur in accusando, vel defendendo. Adde, quod qui notoriè rudes sunt, hac Regula non comprehenduntur juxta num. 11. V. *Caramuel Theol. fundam. n. 684.*

Obj. 2. Restitutio in integrum læsis indulta juris est; læso nihilominus, & hæredi ipsius etiam post annos centum petere licet, non obstante ignorantia juris. *Bald. in l. falsam. C. si ex falsâ causâ.*

R. In hac re, cum post tam longi temporis cessationem admittitur petitio restitutionis, non habetur juris ignorantia ratio, an obesse debeat ignorantibus, sed læsionis, quam quia intermedio tempore questi non sunt, præsumitur, eos involuntariè ignoraf-

se, cum nemo tam incurius sit, ut damnum passus injustè, non quærat auxilium, nec impleret officium judicis.

Obj. 3. *Ulpianus* vult veniam dari illis, qui juris ignorantia inducti falsum aliquid, & sibi noxium confessi sunt. *l. ult. tit. de interrogationib.*

R. In *l. citatâ* à Procuratore Cæsaris interrogatus quidam, hæredem se dixit esse, cum non esset: hunc propterea conveniri non posse decernitur. Ratio ex prædictis patet, quia esse, vel non esse hæredem facti est, non juris. Regula autem manifestè pronunciat facti ignorantiam excusare. V. S. *August. l. de duab. anim. c. 10. Socinum reg. 219. Menoch. de præsumpt. l. 6. præsumpt. 23. Farinac. in frag. criminalib. Part. 2. tit. 1. n. 207. Damasum in reg. 1. Barbof. inc. ab excommunicato. de rescriptis. Nav. Man. c. 23. n. 45. Tholosan. l. 30. Syntag. c. 10. Sayru. l. 2. c. 2. S. Thom. 1. 2. q. 76. art. 3. Laym. l. 1. tract. 2. c. 4. num. 1. & seqq. Bonav. in 2. d. 22. art. 2. Castro l. 2. de lege pœnali. c. 14. Guido Papa. decis. 34. num. 2. Zerola Part. 1. V. Ignorans, seu Idiota. num. 2. Filliac. Tract. 12. cap. 3. num. 80. Duen. in reg. 129. Barth. Scio. num. in reg. 219. & 220.*

REGVLA XIV.

Cum quis in ius succedit alterius, iustam ignorantia causam censetur habere.

I. **H**ic Regulæ similis habetur *42. tit. de reg. iur.* Qui in alterius locum succedunt, iustam habent causam ignorantia, an id, quod peteretur, deberetur. Fidei iussores quoque non minus, quam hæ-

hæredes iustam ignorantiam possunt allegare. Vnde liquidò apparet, sermone esse de ignorantia facti, quæ probabilis, & iusta reputatur, ut in superiori Reg. diximus. Sed annotandum, quòd duplex successio est aliarum personarum, alia rerum. Personarum est, cum priore gradu vacuo, is qui inferiorem tenebat, ejus in locum ascendit. Successio rerum, cum non persona personæ, sed rebus succedit; eaque duplex. Vel enim in jus universum succeditur, ut hæredes faciunt, vel in res singulares, ut legatarii. *l. 1. tit. quor. legat. §. illud teneandum. l. 7. & 8. tit. de iureiur. l. ult. tit. de exceptione rei vendita.* Successoris hoc loco nomen latissimè accipiendum est, cum nihil obstat.

II. Verba illa *consuetur habere* indicant præsumptionem, quæ pro veritate, cum aliud non suppetit, utimur, & plurimum prodest hæredi, & successori, quia non tenetur probare quicquam habens pro se juris præsumptionem. Præterea ignorare creditur non solum ea, quæ defunctus egit, sed in dubio illa etiam, quæ in ipsius instrumento continentur. *l. non est. tit. de transactionib. l. Verius. tit. de probat.* Sic Regula 1. ampliatur. 2. præsumitur etiam

ignorare tam ea, quæ nocent, quàm quæ profunt: ob eamque rem à Iudice non desertur juramentum hæredi in supplementum probationis, ne videatur compelli ad ea, quæ ignorat. *Bald. in l. Bonæ fidei. col. ult. c. de iureiur.* Imò regulare est, quòd de alieno facto nec hæres, nec alius quisquam jurare cogitur. *l. Fideamus. tit. de in litem iurando.*

III. Obj. 1. quod *Iustinianus Imp. l. ult. c. de præscript. longi temporis* nullam scientiæ, & ignorantiam rationem vult haberi, ne inextricabilis oriatur occasio novæ dubitationis.

R. Post completam longi temporis præscriptionem non admittitur ulla oppositio propter causam insinuatam, ne litem lis pariat, & nunquam sit finis dubitandi. Successor itaq; ab ignorantia suâ nihil subsidii habet in tali eventu.

Obj. 2. Successor in culpâ est, si ignorat statum defuncti: cum inquirere possit. Ex eâ culpâ non debet lucrum capere. R. aliqui putant ignorantiam prodesse illi solum, cum in iudicio convenitur, non autem, cum actoris vices gerit: alii, non profuturam ignorantiam, si ipsius negligentia manifesta sit: communiter autem præsumi contrarium. *V. Card. Tusc. lit. 1. concl. 22. Barb. in axiom. 113*

REGVLA XV.

Odia restringi, favores convenit ampliari.

I. Hæc Regula omnium gratissima sumitur ex *l. Cum quidam. tit. de liberis & posth. c. Renovantes dist. 22.*

Exemplo apud *Glossam* multa inveniuntur, de quibus infra. Nunc animadvertendum in primis est, quid *Odia*, quid *favores*

I 2